

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ГОДИШЊЕГ ИЗВЈЕШТАЈА О ИНВЕСТИЦИЈАМА ИНВ - 01

Извјештајем ИНВ-01 прикупљају се подаци о инвестицијама свих пословних субјеката, који су непосредни инвеститори, и/или воде набављена стална средства у пословним књигама, без обзира да ли се пословни субјекти налазе у редовном или пробном раду, у оснивању, стечају или ликвидацији, а регистровани су на територији Републике Српске.

Пословни субјекти код којих су у току извјештајне године настале статусне промјене, требају попунити извјештај ИНВ – 01 за сљедећа раздобља:

- a) од почетка године до тренутка статусне промјене и
- b) од тренутка статусне промјене до краја године.

Пословни субјекти који у току извјештајне године нису имали инвестиције, попуниће само заглавље обрасца са подацима о називу пословног субјекта, идентификационом броју, сједишту и шифри дјелатности.

Молимо да прије попуњавања обрасца пажљиво прочитате упутство.

ТАБЕЛА 1. ИЗВРШЕНЕ ИСПЛАТЕ ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ У СТАЛНА СРЕДСТВА ПО ИЗВОРИМА ФИНАНСИРАЊА

У ову табелу се уносе подаци о извршеним исплатама за инвестиције у стална средства у току извјештајне године, без обзира на вријеме када је извршена њихова изградња, израда или набавка. Поред исплате средства за набавку нових и половних сталних средства, обухватити и стална средства набављена путем финансијског лизинга, стална средства израђена у властитој режији, стална средства настала по основу прираста основног стада, дугогодишњих засада, вриједност сталних средстава добијених без накнаде, путем компензације, донације и сл. Обухватити исплате на име отплата комерцијалних кредита у току извјештајне године, али без отплата финансијских кредита. У исплате за инвестиције укључују се и курсне разлике које су плаћене у извјештајној години за инвестиције остварене у тој години и раније. Исплате је потребно приказати по изворима средстава.

Редни број 1.1 – приказати све исплате из властитих средстава непосредног инвеститора, које су извршене са властитог рачуна, као и исплате на терет осталих новчаних средстава. То су прије свега средства властитог капитала и амортизације.

Редни број 1.2 – приказати удружена средства домаћих и страних суинвеститора.

Редни број 1.3 – приказати укупну вриједност искориштених финансијских кредита за набавку сталних средстава у току извјештајне године, добијених од домаћих и страних банака или других домаћих кредитора осим банака.

Редни број 1.4 – приказати укупну набавну вриједност сталног средства купљеног путем финансијског лизинга-најма.

Редни број 1.5 – приказати кориштена новчана средства добијена намјенски из буџета, ванбуџетских или других фондова за набавку сталних средстава са или без обавезе враћања.

Редни број 1.6 – приказати све трошкове који су настали код израде сталног средства у властитој режији, стална средства настала по основу прираста основног стада, дугогодишњих засада, стална средства добијена без накнаде, путем компензационих уговора, као донација или хуманитарна помоћ. Уколико није позната вриједност сталног средства, потребно је извршити његову процјену.

У овој табели се не приказују издаци за дотације и пренос новчаних средстава датих другим пословним субјектима за финансирање инвестиција, исплате за набавку земљишта, али треба приказати трошкове преноса земљишта, који обухватају трошкове процјене земљишта, адвоката, посредника, порез на промет некретнинама и сл. Такође, не треба укључити исплате за набавку драгоцености, исплате за кориштење патената, лиценци и трговачких марки.

ТАБЕЛА 2. ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА ИЗМЕЂУ ИСПЛАТА ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ И ОСТВАРЕНИХ ИНВЕСТИЦИЈА СА СТАЊЕМ КРАЈЕМ ГОДИНЕ

Подаци у овој табели треба да омогуће сагледавање односа између извршених исплата за инвестиције у стална средства у извјештајној години и физички остварених инвестиција у истом периоду, уз временско разграничење на које се те исплате, односно набавке односе.

наставак градње или опремање раније обустављених инвестиција; улагања у дугогодишње засаде; основно стадо; градњу или куповину бродова, летилица; улагања у нове саобраћајнице и сл.

- **Инвестиције у реконструкцију, модернизацију, доградњу и проширење (редни број 4.12)** су улагања у постојеће капацитете ради повећања обима производње или услуга или ради промјене технологије и технике у производњи; проширење или преуређење већ постојећег објекта, опреме, уређаја и грађевина или набавка нових сталних средстава у оквиру постојеће радне јединице.

- **Инвестиције у одржавање нивоа постојећих капацитета** на истом нивоу (**редни број 4.13**) су улагања ради замјене застарјелих или истрошених сталних средстава, интензивирања или рационализације производње, али не да би ширили расположиве капацитете или битно мијењали садашњу технологију производње.

Редни број 4.0 – од укупних инвестиција у **нова стална средства** приказати дио који се односи на инвестиције за заштиту животне средине. Овдје спадају: уређаји, филтери, мјерни системи, који служе за неутрализацију, пречишћавање и контролу гасова, ваздуха и воде; уређаји за пречишћавање, уклањање и рециклажу чврстих отпадака; уређаји за заштиту од буке, вибрација, изградња депонија, рекултивирање земљишта, шумљавање голети, објекти за заштиту од ерозије и поплава и сл.

Техничку структуру остварених инвестиција у **нова стална средства** треба приказати на редним бројевима:

- стамбене зграде и простори за становање **4.14**, (пренијети износ са 3.11)
- остали грађевински радови **4.15**, (пренијети износ са 3.2)
- машине, опрема и транспортна средства **4.16**, (пренијети износ са 3.3)
- биолошка средства **4.17**, (пренијети износ са 3.5)
- неопипљива стална средства **4.18**, (пренијети износ са 3.6)
- трошкови преноса власништва земљишта **4.19**, (пренијети износ са 3.7)

Редни број 4.2 – приказати износ активираних инвестиција (стављених у употребу) у извјештајној години.

Редни број 4.3 – приказати стање инвестиција у току (у припреми) крајем извјештајне године.

Зависно од организационе структуре извјештајне јединице и локације инвестиционих објеката, при разврставању података у овој табели по дјелатностима и општинама, поступа се на један од слиједећих начина:

- Уколико је инвестирано само у **једну дјелатност**, која је истовремено и основна дјелатност пословног субјекта, на подручју **једне општине**, која је и сједиште пословног субјекта, унијети податке само у **колону 3. (укупно) Табеле 4.**

- Уколико је инвестирано у **више различитих дјелатности** на подручју **једне општине**, која је и сједиште пословног субјекта, поред колоне 3. (укупно) треба попунити и колоне 4, 5, 6..., односно онолико колона у колико дјелатности је инвестирано. У колону 3. (укупно) уписује се збир свих података, а заглавље колоне треба да остане празно. У заглавља осталих колона треба унијети називе дјелатности у које је инвестиција намијењена и име општине.

- Уколико је инвестирано у **једну дјелатност**, која је истовремено и основна дјелатност пословног субјекта, али на територији **више различитих општина**, управо тако треба попунити и више колона. Колона 3. (укупно) садржи збир података по општинама. Заглавље ове колоне треба да остане празно. У заглавља наредних колона треба унијети дјелатности у које је инвестиција намијењена и имена одговарајућих општина, гдје се инвестиције налазе.

- Уколико је инвестирано у **више различитих дјелатности** на подручју **двије или више општина**, треба попунити посебну колону за сваку дјелатност на подручју прве општине, а затим за сваку дјелатност на подручју друге општине итд. У колону 3. (укупно) уписује се збир података по дјелатностима и општинама из колоне 4, 5, 6... итд. Заглавље колоне 3. (укупно) остаје празно.

- Уколико се путем различитих органа управе (државних, републичких, федералних, кантонских или општинских) врши инвестирање у инфраструктуру или друге сличне намјене (школе, болнице, амбуланте, путеве, мостове, станове) потребно је у заглављима колона описно навести намјену инвестиције и општину гдје се објекат налази. Инвестиције за сопствене намјене приказати у посебној колони Табеле 4.

- Уколико домаћи пословни субјекти врше улагања у иностранству, такве инвестиције треба приказати у посебној колони уз навођење дјелатности и напомену да је улагање извршено у иностранству (у заглављу колоне гдје се уноси назив општине).

На редни број 2.1 Табеле 2., преноси се износ укупно исплаћених средстава за инвестиције приказан у Табели 1., редни број 1. Овај износ се рашчлањује на 2.11 и 2.12.

Редни број 2.11 – приказати дио средстава који се односи на извршене радове и набавке у току извјештајне године. У овај износ треба укључити и укупну набавну вриједност сталних средстава набављених путем финансијског лизинга.

Редни број 2.12 – приказати исплате за извршене, а неплаћене радове из ранијих година и унапријед плаћене инвестиције.

Редни број 2.2. – приказати податке о инвестицијама у стална средства које су остварене, али нису плаћене у току извјештајне године.

Редни број 2.3. – је збир података под редним бројем 2.11 и 2.2 и представља вриједност укупно остварених инвестиција у току извјештајне године, без обзира да ли је и када извршена исплата. Тај податак се преноси у Табелу 3., на редни број 3.

ТАБЕЛА 3. ТЕХНИЧКА СТРУКТУРА ОСТВАРЕНИХ ИНВЕСТИЦИЈА У СТАЛНА СРЕДСТВА

Подаци из ове табеле дају детаљне информације о томе у које врсте сталних средстава су инвестициона улагања извршена.

Вриједност инвестиције обухвата:

- куповину (физички створених - плаћених или неплаћених) нових или половних властитих сталних средстава у извјештајној години,
- модернизацију, реконструкцију и адаптацију већ постојећих сталних средстава (сматра се као инвестиција у нова стална средства) без обзира на то да ли су радови били плаћени или не у извјештајној години,
- властиту изградњу и добијање сталних средстава без накнаде, компензацијом и сл.,
- набавну вриједност сталних средстава набављених путем финансијског лизинга-најма,
- трошкове преноса власништва земљишта (трошкови процјене, посредника, адвоката, порез на промет некретнинама и сл.).

Биљежење инвестиција

Инвестиције у стална средства се биљеже у тренутку преноса власништва над сталним средством на јединицу која ће је користити у производњи производа или услуга.

Инвестиције у стална средства која су набављена путем финансијског лизинга – најма се биљеже у моменту када власник добија средство у посјед.

Инвестиције за властити рачун се биљеже у тренутку када је производња настала.

Вредновање инвестиција

Стална средства се вреднују по куповним цијенама укључујући трошкове монтаже и друге трошкове преноса власништва, као и неодбитни порез на додату вриједност.

Трошкови преноса власништва су трошкови које сноси нови власник, а односе се на трошкове настале приликом испоруке сталног средства, као што је плаћање транспорта, инсталације и сл., трошкове адвоката, процјенитеља, провизије посредника и порез на пренос власништва над сталним средством.

Стална средства произведена за сопствени рачун се вреднују према трошковима производње.

Продаја сталних средстава се вреднује по цијени која се добије када се од продајне цијене одбију сви трошкови преноса власништва које сноси продавач.

Груписање сталних средстава у Табели 3 извршено је у складу са међународно усвојеним класификацијама.

Редни број 3. – представља вриједност остварених инвестиција у стална средства у извјештајној години и једнак је редном броју 2.3 Табеле 2.

Редни број 3.11 – приказати стамбене зграде код којих се најмање половина простора користи искључиво или примарно за становање (станови, старачки домови, студентски и ђачки домови, раднички домови, домови за напуштену дјецу, домови за смјештај социјалних случајева и хендикепираних особа, објекти за смјештај бескућника).

Редни број 3.23 – приказати сва улагања која су подузета да би се добиле веће површине или квалитетније земљиште. Ту спадају сва улагања у преузимање земље од мора изградњом канала, зидова или брана; крчење шума, стијења и сл., како би се омогућила употреба земљишта у производњи по први пут; исушивање мочвара или наводњавање изградњом канала, јаркова; превенција од поплаве или ерозије настале дјеловањем мора или ријека, а што се постиже изградњом водопада или других препрека које спречавају поплаву.

Редни број 3.3 – приказати укупну вриједност набављене домаће и увозне опреме, машина и транспортних средстава.

Редни број 3.4 – од укупне вриједности набављене опреме приказане на 3.3 приказати само дио који се односи на увозну опрему. Под увозном опремом се подразумијева сва нова опрема иностраног поријекла, половна опрема први пут увезена или ако је ова опрема набављена да би се користила по први пут. У свакој даљој препродаји ова опрема се сматра домаћом половном опремом.

Редни број 3.51 – приказати вриједност набављеног сточног фонда (расплодна и радна стока) као и вриједност младог сточног фонда произведеног за властити рачун. Не обухвата се вриједност стоке набављене за тов и клање.

Редни број 3.52 – приказати вриједност подигнутих плантажа, воћњака, као и младог дрвећа произведеног за властити рачун.

Редни број 3.61 – приказати улагања у систематски стваралачки рад на усвајању новог и повећања постојећег фонда знања у свим областима друштва, као и његову практичну примјену (откривање нових и унапрјеђивање постојећих производа, развој нових или ефикаснијих процеса производње и сл.), осим улагања у рударска и минерална истраживања.

Редни број 3.62 – приказати трошкове пробних бушења и ископавања као и све трошкове који су настали при стварању услова за извођење таквих радова, нпр. транспортни трошкови. За обављање ових радова се могу ангажовати специјализована предузећа, а могу се обавити и за властити рачун.

Редни број 3.63 – приказати вриједност рачунарских програма, стварање рачунарских база података и сл., које пословни субјекат намјерава користити дуже од једне године, без обзира да ли су купљени на тржишту или су произведени у властитој режији. Софтвери се састоје од компјутерских програма, процедура и одговарајуће документације која укључује и системски и апликативни софтвер. Базе података састоје се од података у оквиру фајлова (датотека) организованих на начин да се омогући ефикасан приступ и употреба података.

Редни број 3.64 – приказати средства која су утрошена за набавку оригиналних филмова, звучних записа, рукописа, трака и сл., на којима су забиљежене драмске представе, радио и телевизијски програми, музичке представе, спортски догађаји итд.

Редни број 3.65 – приказати трошкове израде различитих студија, пројеката, елабората и сл.

Редни број 3.7 – треба приказати трошкове које је нови власник имао код куповине земљишта, као што су услуге адвокатима, процјенитељима, посредницима, порез на промет некретнина и сл. без вриједности самог земљишта.

Редни број 3.8 – приказати набавку племенитих метала и драгог камења, старина и умјетничких предмета као што су слике, скулптуре; накит израђен од племенитих метала и драгог камења, вриједне колекције и сл.

Редни број 3.9 – приказати трошкове плаћене за кориштење патената, лиценци (осим лиценци за софтвере) и трговачких марки.

Редни број 3.10 – приказати само стварну вриједност земљишта, без било којих трошкова који су настали трансакцијом земљишта. Финансијски најам земљишта се не приказује.

Редни бројеви 3.8, 3.9 и 3.10 се не укључују у вриједност остварених инвестиција на редном броју 3.

Колона 3. – Укупно – приказати збир колоне 4 (Нова стална средства) и колоне 5 (Половна стална средства).

Колона 4. – Нова стална средства – приказати инвестиције у нова стална средства, реконструкцију и замјену постојећих сталних средстава, стална средства набављена путем финасијског лизинга – најма и половна стална средства увезена из иностранства први пут, или ако сте њен први корисник.

Колона 5. – Половна стална средства – приказати сва половна стална средства набављена у земљи без обзира на њихово поријекло. (Видјети објашњење уз редни број 3.4).

Колона 6. – Дезинвестиција/Продаја – приказати вриједност сталних средстава која су продата, дата у размјену (трампу), или као капитални трансфер у натури.

Продаја сталног средства се вреднује по цијени из купопродајног уговора по одбитку свих трошкова преноса власништва које сноси продавац.

ТАБЕЛА 4. ИНВЕСТИЦИЈЕ У НОВА СТАЛНА СРЕДСТВА ПО НАМЈЕНИ УЛАГАЊА И ТЕРИТОРИЈИ

Инвестиције у **нова стална средства** из Табеле 3., редни број 3., колона 4. преносе се у Табелу 4., **редни број 4.1** колона Укупно. Према карактеру изградње инвестиције треба разврстати на:

- Инвестиције у изградњу нових капацитета (редни број 4.11)** су улагања у изградњу нових самосталних јединица, погона, путева, којих раније није било или су имали другачију намјену. Као нови капацитет се сматра сљедеће: цјелокупан објекат као економска цјелина (као грађевински дио, опрема, инсталације, монтажа и друго), а предвиђена је инвестиционим програмом; дио објекта као економско техничка цјелина (градња се изводи по инвестиционом програму по фазама), који након доградње дјелује као производна цјелина;